

AZ ALKOHOLIZMUS ELLENI XI. NEMZETKÖZI KONGRESSZUS.

Írta: STEIN FÜLÖP DR.

Annak a bebizonyítására, hogy a nők mily nagyarányú pozitív kultúrmunkát képesek végezni, ritkán találunk oly kiváló alkalmat, mint az alkoholelles kongresszusokon. És bár ez a körülmény az előbbi kongresszusokon is nyilvánult, oly nagy mértékben még nem domborodott ki, mint az 1907 július 28-ától augusztus 3-ig lefolyt stockholmi kongresszuson. Mint hivatalos előadók és szónokok szerepeltek a következő nők: Slaek (London), Hoffmann (Biemen), S a n n o m (Kopenhagen), J a n s o n (Christiania), W a h l s t r ö m (Stockholm), Sohlberg (Ekenäs, Finnország), Ne l e n i u s (Helsingfors), Widerström (Stockholm), D i c k s o n (Gothenburg) és még nagyobb volt azon nők száma, kik, mint York (Southampton), Forsyth (Boston), Dazcinska (Krakow), M a s a r y k (Prága), D e l b r ü c k (Bremen), Schwarzwald (Bécs) stb., stb. a vitában élénk részt vettek és sok kérdés tisztázásához hozzájárultak.

Ami a kongresszus tárgyalásait illeti, azokból az alkoholelles ügy érdemére nézve két mozzanat emelkedik ki. Az első L a i t i n e n helsingforsi tanár előadása kismennyiségű alkoholmennyiségek hatásáról az ellentállóképességre, különös tekintettel az utódokra. Rendkívül beható, hosszú időn át folytatott állatkísérletei a következőt eredményezték: Már kismennyiségű alkohol mindennapos élvezetének hatása alatt a kísérleti állatok ellentállóképessége fertőző betegségekkel szemben csökkent, különösen azonban ezen állatok véreinek hámolytikus képességét kétségbevonhatlanul hátrányosan befolyásolta. Ugyanezen mennyiségű alkohol a kísérleti állatok utódjaira, ha csak kis mértékben is, de világosan tapasztalható degeneratív hatással bírt. Laitinen folytatja kísérleteit és megfigyeléseit embereken és bár ezektől még nem tud beszámolni, eddigi tapasztalatai, különösen a vér hámolytikus képességeire vonatkozólag, arra engednek

következtetni, hogy az embereknél a viszonyok hasonlóak. Laitinen előadása érthető feltűnést keltett, mert új, hatalmas küzdő eszközzé vált az abstinensek fegyvertárában.

A második kimagasló, bár csak negatív értékű, mozzanat a gothenburgi rendszerről szóló vita volt. Ezen híres, a vita után azt mondhatná az ember hírhedt rendszert, melynek, ahol a rendszert nem ismerik, tehát nálunk is, akadnak szószólói, Ljungren előadása után egyszerűen eltemették. Az összes svéd és norvég felszólalók megegyeztek abban, hogy a rendszer az alkoholizmus elleni küzdelemben csődöt mondott és teljességgel alkalmatlan az alkoholizmus leküzdésére. A rendszer védelmére csakis a stockholmi – rendőrkapitány kelt ki s a rendszer mellett csupán annyit tudott felhozni, hogy megkönnyíti az alkoholos állapotban garázdálkodók – letartóztatását.

De a többi előadás is magas nívón mozgott és sok érdekeset és újat hozott. Kiemelendők első sorban azok az előadások, melyek az iskola feladatát az alkoholelles küzdelemben tárgyalták. Azt lehet mondani, hogy az összes jelenlevők egyértelműen az ifjúság alkoholmentes nevelésének álláspontjára helyezkedtek és ez ellen a jelenlevő „mértékletesek”, vagy mint őket általában nevezik „Missbräuchler”-ek részéről hangozott fel egyetlen ellenvetés. A kongresszus Forel indítványára egyhangúlag határozati javaslatot fogadott el, melynek értelmében a kongresszus örömmel üdvözli mindazon intézkedéseket, melyek az ifjúság alkoholmentes nevelését eredményezik és kéri a kormányokat, hogy az iskolákat ily irányban befolyásolják. Természetesen mindannyian hangoztatták, hogy ez irányban a leghatalmasabb tényező a tanítók és nevelők részétől adandó példa.

Nagy érdeklődéssel tárgyalták egy népgyűlésen a nők feladatát az alkoholelles küzdelemben. Joggal mutattak rá, hogy nőmozgalom és alkoholelles mozgalom mindenütt karöltve jár és hogy csak ott tudott az alkoholelles mozgalom sikeres állami intézkedéseket elérni, ahol a nők jogait részben vagy teljesen elnyerték. Az Egyesült-Államok, Kanada, Norvégia, Ausztrália és a legutóbbi időben Finnország prohibíciós és local veto törvényei fényes bizonyosságai ennek. A nők leghívatottabb szószólói az abstinenciának. Az abstinenseknek foglalkozniuk kell a nőmozgalommal, mert csak a nők egyenjogósítása, első sorban a nők választói joga hozza meg az alkoholelles állami intézkedésekhez szükséges többséget, de egyúttal a nők kötelessége is az abstinens mozgalomban részt venni és hozzájárulni ezen az alapon a népegészség, a népjólét emeléséhez, mert mindkét mozgalomnak csak addig van jogosultsága, míg az egész népnek, az egész emberiségnek, nem pedig egyes kiváltságosoknak jogait és jólétét akarja kivívni.

Talán a legnagyobb érdeklődést keltette az „Alkohol és nemi élet témájának fejtegetése. Forel nagyszabású előadásának lényegét a következőben adhatjuk vissza: Az alkohol csíráramlást (blastophthoria) okoz, ennek bizonyítékai az alkoholisták elfajult utódai, az asszonyok szoptatási képességének csökkenése, az alkoholfogyasztás emelésével párhuzamosan tapasztalható rosszabb eredmények a sorozásnál, különféle állatkísérletek, stb. Az alkohol bénítja, kábítja az agyvelő alapelemeit és ezen az alapon megzavarja a nemi életet. Az alkoholizmus első forrása

nem a fogyasztott alkoholmennyiség, hanem az alkoholnak különleges hatása az agyra. Minthogy a mértékletes ivás az alkohol euphorikus kábító hatásánál fogva könnyen és észrevétlenül mérgező, szokványos ivássá fajul. Mint-hogy az ivási szokások az alkohol élvezetet társadalmi faj-mérgezéséhez fejlesztették, miután egy a kapitalizmus, mint az államháztartás vezetői ezen szokásokat szégyenletes módon kihasználják, miután végül az abstinensek bebizo-nyítják, hogy az ember tovább, boldogabban és egészségesebben élhet alkohol nélkül, mint alkohollal: a szeszes italok és egyáltalában a kábító szerek (ópiumélvezet a keleten) eltávolítása az egészséges ember étlendjéből a társadalmi, elsősorban a sexuális hygiének főkövetel-ménye.

Ugyanezen tárgyról referált Dr. Widerström Karoline, ki elhanyagolván a nemi kérdés és az alkohol közötti összefüggést, csakis a nemi felvilágosítás szükségességéről foglalkozott és kimerítően fejtegette, milyen korban és kik által történjék a felvilágosítás.

Az előadásokon kívül a kongresszus külsőségei is megragadták a kongresszusi tagok figyelmét. Elsősorban az a valódi demokratikus szellem, mely az udvar garden-party-jától a körmenetes demonstrációig mindvégig érvényesült, különösen a jelenlevő magyarokat lepte meg nagyon kellemesen. És az alkoholelleses manifesztációk! A hatalmas tüntető körmenet és az azt követő népünnepély, melyben abstinens egyetemi hallgatók, abstinens katonák és közvetlen mellettük abstinens szociáldemokrata munkások békés egyetértésben vettek részt és amely 30.000 abstinensből állott, fényesen bizonyítja, hogy az abstinencia eszméje mily hatalmas kultúrtényező. Svédországnak különben jelenleg 5 millió lakosság mellett 400.000 szervezett abstinense van, ezek között 10.000 diák (egyet, hallgató, tanítóképzők és a középiskolák felső osztályainak hallgatói).

Végül még egyet. A svéd mindkét nembeli diákok nagy tömege vett részt a kongresszuson és egy gyönyörű táncestélyen bebizonyították, hogy alkohol nélkül minden szépért tudnak lelkesedni és hogy az abstinencia fiatalos életkedvüket és vígságukat nemcsak, hogy nem csökkentette, hanem inkább emelte. A mindkét nembeli diákok egy nagy csoportja egynéhány idegen kongresszusi taggal, – örömmel sorozhatom magamat is ezek közé – nagyon összebarátkozott és estéik szórakozásáról gondoskodott. Négy estét töltöttünk velük a „Künstlerbuffet”-ben és a fiatalokkal mi is fiatalokká lettünk. Éjfélig voltunk együtt: a fiatalság nemcsak vig, hanem pajkos is volt, énekelt, szavalt és táncolt és a leányok – egytől-egyig a jómódú és előkelő polgárság leányai – horribile dictu kíséret nélkül jelentek meg. Még sem fordult elő egy dal, egy szó, egy mozdulat sem, amely ellen a legelfogultabb erkölcsbírónak kifogása lehetett volna. És ezen tünet, – ebben mi idegenek, kik sajnos más viszonyokhoz szoktunk, mindannyian megegyeztünk – csak két körülmény folytán lehetséges. Ez a két körülmény, melyet az északi népek már meghonosítottak és amely fölött nálunk a legjobb esetben mosolyognak, ha ugyan direkte nem kárhoztatják – a nemi felvilágosítás és a szeszes italoktól való teljes tartózkodás.